

مداخلات مذهبی - معنوی در سوختگی در ایران

مقاله‌ی آوازه و همکاران^۳ تأثیر ذکرالله را بر درد ناشی از تعویض پانسمان و اضطراب آن مؤثر اعلام کردند. نتیجه‌ی مطالعه‌ی جاسمی و همکاران نشان داد بین سلامت معنوی و شدت درد در بیماران سوختگی تأثیر معنادار و معکوسی وجود دارد.^۴ کارآزمایی کیوان و همکاران تأثیر مراقبت معنوی - مذهبی در کنترل درد و سوزش بیماران به هنگام سوختگی بررسی کردند دریافتند که مراقبت دینی و معنوی می‌تواند به کاهش شدت درد ناشی از تغییر پانسمان کمک کند و می‌تواند رضایت این بیماران را با کنترل درد افزایش دهد بنابراین، توصیه می‌شود که پرستاران از مراقبت‌های معنوی برای کاهش درد و افزایش رضایت از کنترل درد در بیماران سوختگی استفاده کنند.^۵ علی‌رغم اینکه معنویت در مراقبت‌های کل‌نگر پرستاری مورد تأکید سازمان بهداشت جهانی می‌باشد و در کشور ایران سوختگی شیوع بالایی دارد و نظر به اینکه معنویت و مذهب همبستگی معناداری با فرهنگ و دین مردم کشورمان دارد، پژوهش‌های صورت گرفته در این حوزه به نظر وسیع نیستند بنابراین، تقویت بعد معنوی سلامت به‌عنوان عاملی تأثیرگذار بر مراقبت و سایر ابعاد زندگی در بیماران سوختگی ضروری است؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود در مراقبت‌های پرستاری به‌طور وسیع‌تری لحاظ گردد.

کلیدواژه‌ها: سوختگی، مداخلات مذهبی - معنوی

ماهتاب نراقی راد؛ دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
شیراز، میدان نمازی، دانشکده‌ی پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز
Email: mahtabnaraghi@gmail.com

دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۱۰/۲۸

پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۱/۲۸

سوختگی یکی از شدیدترین تروماهای تجربه‌شده در انسان است که درد شدیدی به‌دنبال دارد. تحقیقات حاکی از تأثیر مثبت مداخلات معنوی - مذهبی بر ابعاد مختلف زندگی و مراقبت در بیماران دچار حوادث سوختگی می‌باشد بنابراین، هدف از تحقیق حاضر بررسی مقالات منتشره در پایگاه‌های داخلی و خارجی (فارسی زبان) در ارتباط با اثر معنویت و مذهب بر روی بیماران سوختگی در ایران بود. در این مطالعه‌ی مروری، کلیه‌ی مقالات در مجلات علمی - پژوهشی که در پایگاه‌های داده‌های داخلی شامل پایگاه جهاد دانشگاهی (SID)، ایرانمدکس (Iranmedex)، مگیران (Magiran)، ایراندک (IranDoc) و پایگاه‌های خارجی مانند Scholar Google و pubmed که به زبان فارسی نمایه شده بودند در ارتباط با هدف مطالعه بررسی شدند. از میان مقالات بررسی‌شده در نهایت ۴ مقاله مطابق با هدف مطالعه تشخیص داده شد و مورد بررسی قرار گرفتند. پژوهش‌هایی که متن کامل آنان در دسترس نبود، هم‌چنین مقالاتی که صرفاً شیوع سوختگی را بررسی کرده بودند و تحقیقاتی که نحوه‌ی اجرای مداخلات مشخص نبود حذف گردیدند. یافته‌ها حاکی از تأثیر مثبت مداخلات معنوی - مذهبی در افزایش توانایی مقابله‌ی بیماران با درد و رنج حاصل از سوختگی می‌باشد. معنویت یکی از روش‌هایی است که تطابق بیمار با وضعیت موجود را تسهیل می‌کند و سبب یکپارچگی و تمامیت سایر ابعاد شده و جهت‌سازگاری با بیماری لازم است. تعالی معنوی نقش تعدیل‌کننده‌ی میان پریشانی و درک و بهبود روان‌شناختی در بیماران دچار سوختگی دارد.^۱ از میان مقالات واجد شرایط ورود، مطالعه‌ی قدیری مقدم معنویت درمانی را در پنداشت از خود و بهبود تصویر بدنی زنان دچار سوختگی مثبت گزارش کرد.^۲ در

جدول ۱: مطالعات انجام شده در ارتباط با مداخلات مذهبی - معنوی در سوختگی در ایران

ردیف	عنوان	سال	نویسندگان	نتایج
۱	بررسی اثربخشی مداخله‌ی معنوی بر خودپنداشت و تصویر بدنی زنان دچار سوختگی (۲)	۲۰۱۷	خدیجه قدیری مقدم	مراقبت معنوی بر خودپنداره و تصویر بدنی بیماران زن دچار سوختگی مؤثر است ($P < 0/0001$).
۲	بررسی تأثیر ذکر «الله» بر درد و اضطراب ناشی از تعویض پانسمان در بیماران دچار سوختگی (۳)	۲۰۱۱	آذر آوازه، فاطمه قربانی، امیر واحدیان عظیمی، سهیلا ربیع سیاهکلی، محمدتقی خدادادی، سودابه مهدیزاده	یافته‌های این پژوهش حاکی از تأثیر موفقیت‌آمیز بودن ذکر در کاهش درد و اضطراب می‌باشد.
۳	ارتباط سلامت معنوی با درد در بیماران سوختگی شهر ارومیه ۱۳۹۶ (۴)	۲۰۱۸	مدینه جاسمی، فردین آجودانی، مهسا مردی، فریبا حسین‌زادگان، نسیم مددی‌پور، فریده نمدی	نتایج نشان داد بین سلامت معنوی و شدت درد ارتباط معنی‌دار و معکوس وجود داشت ($P < 0/0001$).
۴	Effects of religious and spiritual care on burn patients pain intensity and satisfaction with pain control during dressing changes (۵)	۲۰۱۹	نقیسه کیوان، رضا دریاییگی، نصرالله علی‌محمدی	نتایج این کارآزمایی بالینی نشان داد که مداخلات مذهبی و معنوی در کاهش درد شدید هنگام پانسمان و افزایش رضایت در آنان مؤثر می‌باشد ($P < 0/0001$).

References

1. Jibeen T, Mahfooz M, Fatima S. Spiritual transcendence and psychological adjustment: The moderating role of personality in burn patients. *Journal of Religion and Health*. 2018; 1;57(5): 1618-33.
2. Khadijeh Ghadiri Moghadam. The effectiveness of Spiritual intervene on self-concept and body image of burnt women. *Psychology Education And Social Studies*. 2017;1-14 (Persian).
3. Avaze A, Ghorbani F, Azadi A, et al. Mehdizadeh S. The effect of "Allah" on pain and anxiety of dressing replacement in burn patients. *Qoran and Medicine Journal* 2012;1(2): 7-43 (persian).
4. Jasemi M, Ajudani F, Mardi M, et al. relationships between spiritual well-being and pain in burn patients 2016: A cross-sectional study. *The J Urmia Nurs Midwifery*. 2018; 16(4): 263-72 (Persian).
5. Keivan N, Daryabeigi R, Alimohammadi N. Effects of religious and spiritual care on burn patients' pain intensity and satisfaction with pain control during dressing changes. *Burns*. 2019;1;45(7): 1605-13 (Persian).

Religious-spiritual interventions in burns in Iran

Mahtab Naraghi Rad, BSc

School of Midwifery and Nursing, Shiraz
University of Medical Sciences, Shiraz,
Iran

Burn is one of the most severe traumas experienced in humans with severe pain. Some researches indicate the positive impact of spiritual-religious interventions on different aspects of burn injuries. Therefore, the purpose of the present study was to investigate articles published in domestic and foreign databases on the effect of spirituality and religion on burn patients in Iran. The present study is a review study, all Persian articles in scientific journals that are in internal databases including Database SID, Iranmedex, Magiran, Irandoc and external databases such as Google Scholar, pubmed and indexed in Persian were reviewed for the purpose of the study. Out of the reviewed articles, 4 articles were finally identified and evaluated according to the purpose of the study. Studies that did not have the full text were excluded, as well as articles that examined only the prevalence of burns and studies that did not specify how interventions were performed. Findings indicate the positive effect of spiritual-religious interventions on increasing the ability to cope with burn pain. Therefore, it is suggested that spiritual-religious interventions in nursing care be more widely considered.

Keywords: burn, spiritual and religious interventions

Received: Jan 18, 2020 Accepted: Apr 16, 2020

Dermatology and Cosmetic 2020; 11 (1): 74-76

Corresponding Author:

Mahtab Naraghi Rad, BSc

Namazi Sq., School of Midwifery and
Nursing, Shiraz University of Medical
Sciences, Shiraz, Iran

Email: mahtabnaraghi@gmail.com

Conflict of interest: None to declare